

De wijngaard aan zee

Jet Nijland

De ~wijngaard
aan zee~

De Médoc, 1863. Om wijndomein Rochard te redden moet
Suzette samenwerken met haar ergste vijand.

ISBN 978-90-492-0773-1

ISBN 978-94-023-2690-1 (e-book)

ISBN 978-90-492-1043-4 (audio)

NUR 301

Omslagbeeld en -ontwerp: © Bürosüd

Zetwerk: Mat-Zet b.v.

© 2026 Jet Nijland en Meulenhoff Boekery bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

*Voor papa, die me leerde genieten van boeken en wijn.
Ik kan niet anders dan dit verhaal aan jou opdragen.*

Suzette

Barbelle-de-Médoc, 1863

Met een zucht hang ik de natte handdoek aan het droogrek en loop dan door naar het raam. In de verte, waar de middagzon lange schaduwen werpt over de rijen wijnstokken, rijdt een man te paard door de glooiende heuvels. Mijn vader.

Voor de zoveelste keer in enkele weken vertrekt hij van het wijndomein, zogenaamd voor zaken. Terwijl zijn silhouet verdwijnt aan de horizon, voel ik hoe de zorg voor Domaine Rochard steeds zwaarder op mijn schouders rust.

‘De zilvergrijze jurk toch, mademoiselle Suzette?’ De stem van Mia haalt me uit mijn overpeinzingen.

‘Ja, die ik aan het knaapje aan de deur heb gehangen.’ Ik trek mijn blik los van het groene landschap en loop naar de badkamer waar Mia mijn oma Madeaux in een jurk helpt.

‘U ziet er prachtig uit, oma,’ zeg ik als Mia het kledingstuk schikt. Ik glimlach naar de frêle vrouw die voor me staat op de natte tegelvloer.

Oma slaat verlegen haar ogen neer. Ze praat al jaren niet meer en op momenten als deze mis ik haar stemgeluid. Het jaarlijkse oogstfeest is het hoogtepunt van het jaar en nu mijn vader er

niet bij is, ben ik extra blij dat oma het nog mee kan maken.

Na een diepe zucht richt ik me tot het dienstmeisje. 'Ga Isabelle maar helpen met de tafellopers. Ik steek haar haren wel op en dan komen we naar beneden.'

'Fijn, ze heeft me al twee keer geroepen.' Mia snelt naar de trap.

Ik loop met oma naar haar kamer en laat haar plaatsnemen aan de kaptafel. Als ik een vlugge blik naar buiten werp, zie ik twee cavisten met kruiken wijn op hun schouders lopen. Julien wijst naar een plek aan de rand van het terras, waar de mannen vervolgens de met wijn gevulde kruiken neerzetten. Als keldermeester zou hij toch moeten weten dat wijn in de schaduw moet staan. Ik onderdruk een kreun. Eerst oma klaarmaken en dan snel de kruiken verplaatsen.

Ik kam het grijze haar van oma naar achteren en zet het met een speld vast. De fonkelende oorbellen en een beetje rouge laten haar stralen en herinneren eraan hoe beeldschoon ze ooit was.

Enkele minuten later loop ik samen met oma de tuin in, waar de tafels opgesteld staan in lange rijen. Fabian, de zoon van de stalmeester, zet samen met een meisje uit het dorp van ongeveer zijn leeftijd houten schalen op de tafels. Ik trek een tafellaken recht en ondertussen zoek ik tussen de hardwerkende personeelsleden naar het hoofd van onze huishouding, Isabelle. Hopelijk kan zij zich even ontfermen over oma terwijl ik het probleem met de wijn oplos.

Een paar meter verderop, aan de rand van het terras, zie ik Isabelle lopen. Ze heeft een lang touw in haar armen en kijkt om zich heen. Dan valt haar oog op iets aan de gevel van het chateau en ze loopt ernaartoe. De lange rok van haar grijze jurk danst om haar benen als ze halthoudt. Ze laat het touw vallen en pakt dan een stoel, die ze tegen de gevel zet.

Als ik me realiseer dat ze erop wil klimmen, snel ik op haar af, oma voorzichtig meetrekkend. 'Ik hou 'm wel even vast.'

‘Dank je wel lieve meid.’ Ze balanceert op één been terwijl ze het touw om een haak wikkelt. ‘Zo,’ zegt ze als ze weer op de grond staat. ‘Die hangt. Nu nog iets vinden waar we het andere eind aan kunnen bevestigen en dan kunnen de mannen er lampionnen aan hangen.’

Oma houdt nog steeds mijn hand vast en kijkt wat beduusd om zich heen. Het is nogal een chaos, de laatste uren voor het oogstfeest.

‘Ach meisje, je bent nog helemaal niet omgekleed,’ Isabelle pakt me bij mijn schouders en bekijkt me goed.

‘En je haren zien eruit alsof je je hoofd als ragebol hebt gebruikt.’

Ik schiet in de lach. ‘Nou, nog net niet. Maar ja, ik kom wel handen tekort, eerlijk gezegd.’ Ik knik naar oma’s hand die met de mijne verstrengeld is. ‘Zou jij je misschien even kunnen ontfermen over Madeaux? Ik moet de wijn in de schaduw zetten en de manden voor de stokbroden staan nog niet op tafel.’

‘Meisje toch, je werkt veel te hard.’ Isabelle geeft een kneepje in mijn wang en neemt dan oma’s hand van me over. ‘Ik zorg er wel voor dat die manden er komen en dat Julien als de wiedeweerga die kruiken uit de zon haalt. Ga jij je maar opdoffen voor het grote feest.’

Met mijn handen strijk ik over mijn donkerblauwe jurk en dan realiseer ik me dat ik er nog helemaal niet over nagedacht heb wat ik aantrek. Heb ik eigenlijk wel een feestelijke jurk? ‘Dat is echt niet nodig, ik wil best nog even helpen,’ zeg ik maar.

‘Dit is jouw moment om te schitteren, lieve Suzette. De wijn waar de gasten vanavond van gaan genieten is jouw verdienste.’

Ik open mijn mond om te protesteren, maar Isabelle steekt haar vinger in de lucht. ‘Ik weet wat je wilt zeggen. Julien heeft er hard voor gewerkt, zonder de plukkers en de rest van het personeel was het niet gelukt. *C’est du bla-bla.*’

Het grappige gezicht dat Isabelle trekt als ze me nadoet, maakt

me aan het lachen. 'Ik wilde eigenlijk zeggen dat alle lof voor mijn vader is.'

Haar gezicht betreft. 'Die is er niet. Verrassend,' mompelt ze. Ze kijkt naar de strakblauwe lucht en sluit dan haar ogen, alsof ze tot tien telt. Vervolgens spreekt ze me op ernstige toon toe. 'Het wordt tijd dat je inziet hoe belangrijk jij bent voor de wijngaard. Jij bent de aarde, de basis onder dit domein. En ik vind dat je daar best wat meer krediet voor mag krijgen. Van je vader bijvoorbeeld.'

'Ja, maar...' Mijn ogen schieten alle kanten op, het voelt ongemakkelijk dat we iets wat heel privé is bespreken in het bijzijn van nagenoeg het voltallige personeel.

Isabelle begeleidt oma naar het bankje tegen de gevel van het chateau en wenkt me haar te volgen.

Ik wandel achter haar aan.

Als oma op de bank geïnstalleerd is, loopt Isabelle met mij een stukje bij het chateau vandaan. 'Je bent dan wel niet de enige eigenaar van de wijngaard, dat had je wel moeten zijn. Hij was immers van je moeders familie. Dat je vader alles heeft geërfd vind ik onbegrijpelijk, maar helaas is het zo geregeld in de wereld.'

Mijn ogen schieten naar een plukker die langs ons komt lopen met een kruiwagen vol stokbroden. Het herinnert me aan de manden die nog in de voorraadschuur staan.

Isabelles blik blijft op de inhoud van de kruiwagen rusten. 'Hè, ik dwaal af.' Ze richt zich weer tot mij. 'Voordat ik die manden ga regelen, wil ik dit nog kwijt: jij bent de ziel van het wijndomein geworden de afgelopen jaren. En ik vind dat je te hard werkt. Je mag best zo nu en dan wat rust nemen en meer aan jezelf denken.'

Waar komt dit ineens vandaan?

'Je ziet er de laatste tijd zo moe uit. Je bent nog maar negentien, maar ik zie al zorgrimpels in je gezicht verschijnen.'

Ik ga met mijn hand door mijn donkere haren en stop een losse pluk achter mijn oor. 'Het gaat wel, hoor. Maar je punt is duidelijk, ik zal mezelf even opdoffen.'

'Het gaat niet alleen om je uiterlijk. Ik heb de laatste tijd veel gelezen over vrouwenrechten. Ik neem wel een keer een exemplaar van *La Voix des Femmes* voor je mee, het is heel interessant.'

'Een tijdschrift waarin vrouwen aan het woord komen?'

'Het is een krant. Mijn zus is kamermeisje in het badhotel in Soulac-sur-Mer en heeft het een keer gekregen van een hotelgast. Het is zo interessant waar de stedelingen zich mee bezighouden, er gaat een wereld voor je open. Dat ze voor hun plezier in de zee zwemmen vind ik wat vreemd, maar verder brengen ze interessante inzichten mee naar dit deel van het land.' Isabelles ogen sprankelen tijdens haar pleidooi. 'Ah, Julien. Hier ben je!'

Terwijl ik de trap op loop naar mijn kamer, denk ik na over de woorden van Isabelle. Ik ken haar al van kinds af aan, maar nooit eerder heeft ze zich zo fel uitgelaten over mijn vader.

Het woord 'vrouwenrechten' galmt nog na in mijn hoofd als ik een borstel door mijn weerbarstige krullen haal. Het deed Isabelle duidelijk veel, maar ik heb er eigenlijk nooit zo bij stilgestaan. Zouden vrouwen ooit dezelfde rechten als mannen kunnen krijgen?

Gehuld in een lichtblauwe jurk van mijn moeder knijp ik even in mijn wangen om wat kleur in mijn gezicht te brengen. Mijn lippen stift ik zachtroze. Als ik een blik op mezelf werp, ben ik tevreden. Het oogstfeest mag beginnen.

Ik herschik de bloemen in de vaasjes en zet een stap naar achteren. Opgetogen kijk ik naar de tien lange tafels die vol staan met hapjes, druiven, paté en schalen oesters. Tussen de borden en planken met etenswaren liggen wijnbladeren ter decoratie. Verspreid over de tafels staan windlichten. Het is nog licht, maar de

kaarsen zullen aangestoken worden als de schemering intreedt.

‘Mag ik ook een glaasje wijn proeven vanavond, mademoiselle Suzette?’ Fabian, de zoon van de stalmeester, trekt aan de stof van mijn jurk.

Ik glimlach naar het jongetje met de blonde krullen. ‘Mag dat van jouw papa en mama dan?’

‘Ik kan ook een pony rijklaar maken, dat is veel moeilijker.’ Hij klimt op een kratje dat naast de tafel staat, pakt een keramieken beker op en steekt zijn neus erin. Gelukkig is de wijn nog niet uitgeschonken.

Monsieur Durand komt bij ons staan en woelt met zijn hand door de haren van zijn zoon. ‘Tijdens het eten mag je een paar slokjes. Ga nu maar even met Delphine en de andere kinderen spelen, jongen.’ Hij wijst naar een groepje kinderen dat tikkertje speelt in de schaduw van de grote lariks en geeft de jongen een duwtje.

Achter me klinkt een kuchje en als ik me omdraai, zie ik onze keldermeester staan. Hij wordt geflankeerd door een man en vrouw in deftige kleding. De man heeft een hoge hoed op die veel te warm moet zijn met deze temperaturen en de vrouw draagt een zachtgele jurk van een verfijnde stof. Ze wuift zichzelf koelte toe met een waaier en kijkt geïnteresseerd om zich heen.

‘Mag ik je voorstellen aan het echtpaar Buffon, mademoiselle Suzette?’ Juliens zelfingenomen glimlach maakt dat ik ineens een stuk minder ontspannen ben. ‘Je vader en ik hebben kortgeleden met hen geluncht en monsieur Stéphane heeft een optie op een deel van de nieuwe oogst.’ Julien buigt zich naar me toe. ‘De man is stinkend rijk, deze zakelijke overeenkomst is ontzettend belangrijk,’ fluistert hij in mijn oor.

Ik kijk even naar de grond voordat ik antwoord. Tussen de keien zie ik kleine kussentjes mos. Het was zo druk de afgelopen weken dat ik er niet meer aan heb gedacht om iemand te vragen het terras onkruidvrij te maken. Ik laat tot me doordringen wat

Julien zojuist gezegd heeft. Als mijn vader vaker aanwezig was geweest, hadden we met minder moeite alle druiven op tijd kunnen plukken.

Ik neem een diepe teug adem en plak een glimlach op mijn gezicht. Vervolgens steek ik mijn hand uit naar monsieur Buffon. 'Aangenaam kennis te maken,' zeg ik en daarna knik ik naar de knappe vrouw met de blonde haren aan zijn zijde, die zich voorstelt als Madeleine.

'Suzette is de dochter van Dominique, ze is mede-eigenaar van dit wijndomein,' stelt Julien me aan hen voor.

Misschien komt het door het gesprekje dat ik vandaag met Isabelle had, maar opeens vraag ik me af hoe het komt dat ik hierin helemaal niet ben meegenomen door mijn vader en dat Julien duidelijk meer weet over deze overeenkomst dan ik. Gelukkig lukt het me om deze frustratie opzij te zetten, en ik praat beleefd met het echtpaar en geef hun twee van de beste plekken aan de tafel. Het blijkt dat ze een bevriend stel meegebracht hebben en ik verschuif het servies zodat er wat meer ruimte ontstaat voor deze onverwachte gasten.

Mia loopt met een fakkel langs de vuurkorven op het terrein en steekt ze een voor een aan. Het is inmiddels gaan schemeren en de lampionnen boven de tafels en aan de gevel van het chateau branden al. De vrolijke stemmen van de gasten dansen door de broeierige avondlucht. Ik smeer wat paté op een stukje brood en geef het aan oma, die genietend naast me zit met een rode bloes op haar wangen van de wijn.

'Mag ik even de aandacht?' Julien is op een van de kratjes gaan staan aan de rand van het terras. Normaal gesproken houdt mijn vader een toespraak en sta ik naast hem. Omdat ik me ongemakkelijk voel om voor zo'n grote groep mensen te praten, heb ik met Julien afgesproken dat hij vandaag het woord voert.

Ik herschik mijn haren en wacht tot Julien vraagt of ik me bij

hem voeg, maar als hij begint lijkt hij er niet aan te denken om mij bij het moment te betrekken. Ik twijfel of ik naar hem toe moet lopen, maar blijf dan toch zitten. Misschien dat hij me bij zich roept op het moment waarop we zullen proosten op de oogst.

Zo te zien heeft Julien moeite om zijn evenwicht te bewaren en ik vermoed dat hij al heel wat wijn opheeft. Hij vertelt over de late vorst in maart en dat we met het voltallige personeel vuurtjes gestookt hebben tussen de wijnstokken om de temperatuur te verhogen en zo te voorkomen dat de planten zouden bevriezen. Ik glimlach bij de herinnering.

Julien zegt iets over de smaak van de wijn en heft dan met een grijs op het gezicht zijn beker. 'Op de nieuwe oogst!'

Er klinkt gejuich. 'Op de nieuwe oogst!' valt een van de gasten hem bij. Het gros van de aanwezigen steekt zijn of haar beker in de lucht.

Ik kijk verward om me heen. Het is toch een beetje vreemd dat ik er nog niet bij sta. Overmoedig door de wijn sta ik op. Julien heeft veel gezegd, maar het personeel is nog niet officieel bedankt, en dat moet wel na de inzet die iedereen dit jaar voor het wijndomein heeft getoond.

Net op het moment dat ik sta, vraagt monsieur Buffon om aandacht door met zijn mes tegen zijn beker te tikken. Hij gaat tot mijn grote verbazing op de tafel staan. De mensen die bij Stéphane Buffon in de buurt zitten, slaken gilletjes en de overige aanwezigen lachen. 'Applaus voor Julien en zijn geweldige wijn!' roept de man terwijl hij een volle karaf in de lucht houdt.

De wijn van Julien? Mijn benen bevriezen en ik blijf naast een pot met roze rozen staan. Ik vang de blik van Isabelle, die me met toegeknepen ogen aankijkt.

De menigte klapt, Julien maakt een elegante buiging op zijn kistje en neemt het applaus trots in ontvangst.

Ik open mijn mond om te protesteren, maar sluit hem dan

weer. Mijn ogen gaan naar het gebouw verderop in de wijngaard waar de kuipen met druiven staan die morgen geperst zullen worden. Vermoedelijk ligt Julien dan zijn roes uit te slapen en sta ik na het persen alles te schrobben. Met een zucht zet ik mijn beker met wijn op tafel. Ik moet niet te veel drinken, want het werk is nooit klaar.

Ik ga weer op mijn plek aan de lange tafel zitten. Het kistje onder me kraakt een beetje en ik maak een mentale notitie dat we ze nog moeten repareren als we ze opnieuw als stoelen gaan gebruiken. Zodra het applaus weggestorven is, wordt het feest hervat. Gelukkig gaat monsieur Buffon ook weer zitten en komt niemand anders op het idee om op de tafel te gaan staan.

Plotseling valt mijn oog op een gast aan een van de eerste tafels. Ik herken de krachtige kaaklijn en de donkerbruine krullen direct. Het is Romain, de zoon van onze grootste concurrent: wijngaard Laranne. Hij is geanimeerd in gesprek met een meisje dat ik niet ken.

Mijn wenkbrauwen bewegen iets naar elkaar toe terwijl ik nadenk. Hij mag hier in principe zijn, maar het is wel opmerkelijk en het geeft me een onheilspellend gevoel. Zijn aanwezigheid haalt bovendien nare herinneringen bij me naar boven.

Alsof Romain voelt dat ik naar hem kijk, draait hij met een ruk zijn hoofd om. Onze blikken houden elkaar even gevangen. Zijn ogen knippen een beetje samen en een vreemd gevoel welt in me op. Zonder goed te weten waarom trek ik snel mijn blik van hem los.

Ineens is alles me te veel. De afwezigheid van mijn vader, Julien die de eer opstrijkt, de drukte van de afgelopen dag. Romain. Ik schuif mijn bord waarop nog een oester ligt van me af.

Terwijl ik de stof van mijn rok optrek, wandel ik snel en toch zo waardig mogelijk weg bij het feest. Een frisse zeewind komt me tegemoet als ik om de hoek van het chateau loop. De zilte geur van de zee kalmeert me direct. De aanwezigheid van de

ocean, het water dat komt en gaat en tegelijkertijd altijd aanwezig is, stelt me gerust. Ik herinner me dat mijn moeder me vroeger vertelde dat de zee net als het leven is. Ondoorgroendelijk, vol avonturen, prachtig, afschrikwekkend en tegelijkertijd geruststellend.

Ik leun tegen de gevel van het chateau en laat de zeewind met mijn haren spelen. De zon zakt in de verte in de zee en de oranjekleuren in de lucht geven de wijnvelden een amberkleurige gloed. De eindeloze rijen met wijnstokken op de glooiende heuvels van wijndomein Rochard strekken zich voor me uit. De dikke muren van ons huis dempen het geluid van het feest en even waan ik me alleen op deze wereld.

De onrust in mijn lichaam ebt langzaam weg. Ik ga op het bankje tegen de gevel zitten en snuif tevreden de vertrouwde lucht op. In gedachten spreek ik mezelf toe. Julien heeft zich waarschijnlijk laten meeslepen, en ik ben vooral dankbaar dat het ook dit jaar weer gelukt is om een goede wijn te produceren. Mijn moeder is al meer dan tien jaar niet meer hier en toch leeft haar geest voort in de wijngaard. Als ik mijn ogen tot spleetjes knijp, zie ik haar tussen de wijnstokken lopen met een hoed van stro op haar hoofd en een glimlach rond haar mond.

‘Kon je dit nog maar zien, *maman*, jouw levenswerk is nog steeds de parel die je achterliet,’ fluister ik terwijl ik mijn knieën optrek en mijn armen eromheen sla. Ik duw mijn neus in de lichtblauwe stof van de jurk en stel me voor dat het kledingstuk nog steeds haar geur bij zich draagt.

‘Ze zou trots op je zijn, lieverd.’ Isabelle is me gevolgd en geeft me een beker. ‘Hier, rozenlimonade. Ik denk dat je wel een kalmerend drankje kunt gebruiken.’

Ik pak de beker aan en neem een slokje. ‘*Merci*.’

‘Het applaus had voor jou moeten zijn.’ Het bankje wiebelt gevaarlijk als Isabelle naast me komt zitten. ‘Die verrekte mannen denken echt dat de wereld om hen draait.’

‘Julien bedoelde het niet verkeerd.’ Ik tuur naar de rozenblaadjes op de bodem van de beker.

‘Vast niet. Maar het is niet eerlijk. De wijngaard is van de familie van je moeder. Jij bent de erfgenaam, jij geeft leiding aan al het personeel en loopt de benen uit je lijf om de nalatenschap van je moeder te eren.’

Mijn hand rust op haar arm. ‘Het is al goed. Als papa er niet meer is, krijg ik de wijngaard.’ Ik tuur naar de velden. ‘Al ben ik wel nieuwsgierig geworden naar die krant waar je over sprak vanmiddag. Ik heb je zelden zo vol vuur zien spreken. Heeft dit alles te maken met die zogenaamde vrouwenrechten?’

Plotseling klinkt er een oorverdovende knal. Van schrik laat ik de beker met het restje rozenlimonade los, de geurende drank kleurt mijn jurk donker. De lucht rond het chateau trilt na van de klap. Een meeuw vliegt krijsend op van de grond en klappert paniekerig met zijn vleugels. Dan wordt het angstaanjagend stil.

‘Wat was dat?’ vraagt Isabelle verschrikt.

Ik heb geen idee, maar het is duidelijk niet pluis. Ik duw me behoedzaam op van de bank. ‘Het klonk als een ontploffing.’ Mijn oren suizen nog na terwijl ik om me heen kijk. Het geluid kwam bij de wijnkelder vandaan.

Ik trek mijn jurk op tot boven mijn knieën en ren richting de bron van de knal. Het duurt niet lang voor ik op de plek des onheils aan ben gekomen. Mijn ogen worden groot als ik het tafereel voor me zie. De schuur boven de wijnkelder staat in brand. De vlammen likken aan de buitenmuren als een woest monster dat alles op zijn weg wil verslinden.

Vlak voor het gebouw staat een kleine, broze gestalte.

‘Oma!’ roep ik terwijl ik mijn armen spreid en op haar afren.

Ze houdt een arm voor haar gezicht en deinst wankelend achteruit.

Het vuur pijnigt mijn huid zodra ik bij oma in de buurt ben. ‘U moet hier weg,’ zeg ik terwijl ik haar beetpak.

Oma knijpt haar ogen tot spleetjes, alsof ze me niet herkent. Dan laat ze zich meevoeren naar het bankje waar ik zojuist nog met Isabelle zat.

Langs ons heen rennen feestgangers met emmers naar de schuur. Een van de gasten werpt water over het vuur. 'Meer! Gebruik desnoods kruiken en pannen!' schreeuwt hij richting het chateau.

Verderop klinkt plots de ijselijke kreet van een vrouw. De stemmen van de aanwezige gasten nemen in volume af.

De vrouw gilt opnieuw en dan zie ik haar rennen. Ze heeft blonde haren die zijn opgestoken in een feestelijk kapsel en draagt een chique, zachtgele jurk. Ik herken haar direct als Madeleine Buffon.

In het volle zicht blijft de vrouw staan, haar handen reikend naar de brand. 'Stéphane! Hij is binnen!' krijst ze. Losgeraakte lokken wapperen langs haar gezicht en haar jurk is besmeurd met roet. 'Dat is mijn man! Doe iets!' gilt ze.

Wanneer niemand reageert, rent ze zelf recht op de vlammen-zee af. Een van de gasten grijpt haar nog net op tijd bij de arm en trekt haar terug. Ze worstelt, schreeuwt en probeert los te komen, vastbesloten de ramp daarbinnen te trotseren.

Iedereen kijkt toe, ademloos. Alles lijkt tot stilstand te zijn gekomen, behalve het vuur dat voor onze ogen danst.

Hanna

Yerseke, 2026

De schelle tonen van mijn telefoon doen me opschrikken. Als ik mijn ogen open, zie ik het publiek in het Top 2000 Café met champagneglazen in de lucht staan zwaaien. Ze zingen luidkeels mee met ABBA. Blijkbaar ben ik in slaap gevallen tijdens de oudejaarsconference.

Ik duw mezelf omhoog, pak mijn smartphone van de leuning van de bank en druk op de groene knop.

'Happy new year!'

Ik hou mijn telefoon iets verder bij mijn oor vandaan en ondanks dat het piept van het bizarre stemvolume aan de andere kant van de lijn, glimlach ik bij het horen van de nieuwjaarswens van mijn dochter Karlijn. Ik zit op de bank en voor me staat een geopende fles champagne en een lege flûte. Alsof dit huis nog zo vol leven was als vroeger, had ik de fles alvast ontkurkt. Ik deed dat altijd zodat we precies om middernacht met elkaar konden proosten op het nieuwe jaar. De bubbeltjes in de fles zweven omhoog en verdwijnen aan de oppervlakte. Ik heb nog geen slok genomen en toch heeft de klok twaalf uur geslagen. Aan de dubbele tong van mijn dochter te horen heeft zij wel al enkele glazen op.

‘Jij ook een gelukkig nieuwjaar, lieverd.’ De kerstboom naast het raam wordt wazig. Ik mis haar, al zou ik dat nooit zeggen want ik wil niet dat ze zich zorgen over me maakt. ‘Is het gezellig met je huisgenoten daar in de hoofdstad?’

‘Ja!’ zegt ze met een langgerekte a waaruit ik opmaak dat ze heel enthousiast en een beetje aangeschoten is. ‘Ik zet je even op beeld. Dan kan je het zien. Moment!’

Snel veeg ik de traan van mijn wang. Behendig gris ik de fles bubbels van tafel en schenk het glas vol. Zodra de camera aan gaat, plak ik een glimlach op mijn gezicht en maak een proostgebaar.

Het beeld beweegt en ik zie een lachende Karlijn. Ze staat ergens buiten en achter haar staan allemaal feestvierende groepjes mensen langs de gracht. In de weerspiegeling van het water is vuurwerk te zien en op de achtergrond hoor ik de doffe knallen en gillende vuurpijlen. ‘Heb je een leuke avond gehad?’ vraagt ze.

‘Prima, ik heb de conference gekeken.’ Ik neem een slok champagne. De prik is er een beetje uit. Ik probeer mijn gezicht in de plooi te houden als ik de lauwe drank doorslik.

‘We gaan zo de stad nog in. Milou heeft kaarten voor Paradiiso!’

Er komt een jongeman in beeld met zo’n typisch halflang studentenkapsel. Hij kijkt in de camera en zwaait naar mij. ‘Dag mama van Karlijn. Gelukkig nieuwjaar!’

Ik schiet in de lach bij de gekke bek die hij trekt.

‘Let maar niet op hem.’ Karlijn komt dichterbij de camera, ik kan de minuscule sproeten op haar neus bijna tellen. ‘Michiel is het vriendje van Milou en hij is *beyond* dronken,’ fluistert ze terwijl ze met haar telefoon naar binnen lijkt te lopen.

Ik hoor een deur in het slot vallen en de achtergrondgeluiden zijn verdwenen. ‘Was het gezellig bij de burens?’ vraagt Karlijn.

Ik zucht diep. Liegen tegen mijn dochter wil ik niet, maar als ik zeg dat ik oudejaarsavond helemaal alleen doorgebracht heb op de bank met een koude oliebol als avondmaaltijd, stapt ze meteen in de trein hiernaartoe – en dat wil ik ook niet. Zelden voelde ik me zo eenzaam, maar het leven als weduwe is nu eenmaal leeg. ‘Morgen ga ik even naar de burens, ik had niet zo’n zin in een groot feest,’ zeg ik daarom maar.

Karlijns gezicht betreft. ‘Ben je de hele avond alleen geweest?’

‘Ja, maar het is oké, liefje. Ik was gewoon niet zo lekker en wilde een rustige avond.’ Mijn blik gaat naar de stapel fotoalbums op de koffietafel. Zo’n kalme oudejaarsavond was het eigenlijk niet. Althans, niet in emotioneel opzicht.

‘Zal ik naar je toe komen?’ Vol medelijden kijkt Karlijn in de camera.

‘Nee schat. Ik ben moe en ga zo slapen. Morgen ga ik naar de nieuwjaarsborrel bij de burens en dan wil ik fit zijn. De dag erna moet ik alweer aan de slag voor de kwekerij.’ Ik sta op en giet de champagne in de gootsteen. ‘Ga jij maar lekker feesten in Paradiso en dan hoor ik volgend weekend wel hoe het was.’

Karlijn neemt me onderzoekend op. ‘Goed mam. Dan maken we er een gezellig meidenweekend van en kan je bijkomen van je eerste werkweek van het jaar.’

Zoveel heb ik niet meer omhanden als directeur van ons bedrijf. Al tijdens de ziekte van Ben hebben we veel taken overgedragen aan vaste personeelsleden, waardoor ik tegenwoordig maar enkele uurtjes per week bij de oesterputten hoeft te zijn. Soms vervel ik me zelfs en heb ik het gevoel toe te zijn aan iets anders. Ik glimlach naar Karlijn. ‘Ik kijk ernaar uit.’ Buiten klinkt een oorverdovende knal en ik krimp ineen.

‘Gaat het, mam?’

‘Ja, ze schieten hier met carbid... Verschrikkelijk, wat een herrie.’ Ik schuif het gordijn een stukje open en zie een groepje jongelui in het weiland aan de overkant van het erf staan. ‘Ik ga

maar op zoek naar oordoppen, want die gaan vast nog wel een paar uurtjes knallen.’

‘Nou, welterusten dan maar.’

‘Komt goed, veel plezier in de stad!’ Met mijn vrije hand trek ik de stekker van het snoer met kerstboomlichtjes uit het stop-contact.

Nadat we elkaar een handkus toegeworpen hebben, verbreek ik de verbinding.

Plots wordt de woonkamer verlicht door een flits van buiten. Mijn oog wordt naar het fotoalbum met de witte omslag getrokken en de tekst erop: HUWELIJSREIS BEN EN HANNA 2001.

Suzette

Barbelle-de-Médoc, 1863

In haar lange witte nachtjapon staart oma uit het raam en wijst naar de restanten van de wijnkelder. De blik in haar ogen is verward. Gisteren stond ze vlak bij het gebouw terwijl het in vlammen opging; zou ze dat nu al vergeten zijn?

Ik sla een arm om haar heen en denk goed na over wat ik ga zeggen. Het raakt me dat ze steeds vaker in haar eigen wereldje verkeert en niet meer bijhoudt wat er gebeurt. Soms zie ik een blik van herkenning in haar lichtblauwe ogen als ik met haar praat, maar het afgelopen jaar is er ook vaak angst en verwarring in te lezen.

Oma's greep op mijn arm verstevigt en ze wijst nogmaals naar buiten, alsof ze me iets duidelijk wil maken. Zal ze gezien hebben wat er is voorgevallen? Monsieur Louis, van de gendarme, vroeg daar vandaag ook naar. Helaas moest ik hem teleurstellen; ook al heeft oma gezien hoe de brand is ontstaan, ze kan al ruim een jaar niet meer praten, dus we zullen het nooit weten.

Haar woordeloosheid is een groot verlies, niet in de laatste plaats voor haarzelf. We kunnen nu alleen maar raden wat er in haar hoofd omgaat. Ze heeft ook nooit leren schrijven. De dok-

ter heeft uitgelegd dat het verlies van spraakvermogen vaker voorkomt bij ouderen met ernstige geheugenproblemen en dat de kans klein is dat ze ooit weer zal praten.

‘Het is verschrikkelijk hè, oma? De wijnvoorraad is groten-deels verloren gegaan. Maar gelukkig waren we de brand snel meester en is er verder niets verwoest.’ Ik dirigeer oma naar haar bed en dek haar toe. ‘We gaan hard werken en dan komt alles wel weer goed met de wijngaard.’

Oma tilt haar armen op en trekt me naar zich toe in een stevige omhelzing, en ik geef een voorzichtige kus op haar bleke, perkamentachtige huid. De klanken die ze produceert zijn niet te begrijpen, maar ik antwoord zoals elke avond met ‘Ik hou van u, slaap lekker’.

Ik draai het licht uit en loop naar beneden. In de keuken pak ik een beker en een halfvolle wijnfles en wandel ermee naar buiten.

Daar aangekomen gaat mijn blik onmiddellijk naar de restanten van de schuur. De herinnering is pijnlijk en de gedachte aan wat er allemaal nog moet gebeuren is ronduit deprimerend.

Het is vooral afschuwelijk dat iemand het leven gelaten heeft in de wijnkelder die zich onder de schuur bevond.

De gil van zijn vrouw echoot nog na in mijn hoofd en ik herinner me nog levendig de ontzetting in haar ogen toen ik haar samen met Julien na het blussen van de brand vertelde dat zijn lichaam was gevonden.

Ik huiver eventjes, keer de zwartgeblakerde restanten van het gebouw de rug toe en verplaats me naar de andere kant van het chateau. Daar schijnt de zon weliswaar niet, maar het is in dit seizoen warm genoeg om er aangenaam te zitten. Ik zet de beker wijn op een tafel en neem plaats op de stoel ernaast. Met mijn ogen gesloten probeer ik me te concentreren op het gezang van de merel op het dak.

De afgelopen twee dagen waren krankzinnig druk en als er